

Het verhaal aan onze kant moet duidelijk worden

In deze krant werd in april 2021 gepubliceerd over de verplaatsing van het herdenkingsmonument bij de Barendrechtse Brug, getiteld 'Het is ons monument niet meer'. De strekking was dat in 1969 een waardevolle herinnering aan de dappere strijd in de meidagen van 1940 voor ons eiland verloren was gegaan. De gedwongen verhuizing leidde destijds tot chagrijn bij de veteranen van het voormalige 3e Grens-Bataljon, tot woede zelfs. Ook nu was het een veteraan, Dominic Hoogsteder uit Oud-Beijerland, die verbaasd en verbolgen reageerde. Hoezo dan? Natuurlijk komt dat monument terug!

Door: Henk van den Heuvel

Je las het artikel, wat dacht je toen?

Ik kende de geschiedenis van deze verplaatsing helemaal niet. Ik heb ooit contact gehad met Gerrit Buitendijk, hij zat in dat grensbataljon en had de gevechten bij de brug overleefd. Hij vertelde zijn verhaal uit mei 1940, de verplaatsing van het monument kwam helemaal niet ter sprake. Ik zag jouw ondertitel (Komt dit Hoeksche Waards monument ooit weer terug?), ik laat

me graag uitdagen. Ik zag terugplaatsing als een correctie van een historisch gemaakte fout en als respect voor degenen die hier hebben gevochten, aan onze kant van de brug dus. Bovendien zag ik het als een kans om dit in de vergetelheid geraakte stukje geschiedenis opnieuw naar boven te halen.

Waar ben je begonnen?

Ik heb als voorzitter het onderwerp onder de aandacht gebracht bij het Veteranen Comité Hoeksche Waard. Zij steunden mijn voorne-

Dominic Hoogsteder, 'Het is ons monument niet meer'.

men en hebben mij daarna m'n gang laten gaan bij alle werkeenheden. Ook Miranda Bunk kwam in beeld, zij had zich n.a.v. het artikel ook gemeld bij de Gemeente Hoeksche Waard. Wat gaan we hier aan doen? Zij kende de verhalen uit eerste hand, Gerrit Buitendijk was haar opa.

Welke stappen heb je ondernomen?

Ik ben eerst dieper in de geschiedenis gedoken, daarbij kreeg ik veel hulp vanuit Barendrecht. Men vond het terecht dat ik me wilde inzetten voor het herstel van een historische fout. Burgemeester Jan van Belzen trad meteen in contact met de betrokken instanties daar en met de gemeenteraad. Hij was zeker niet afwijzend, eerder afwachtend. Ik had ook al onze burgemeester Bram van Hemmen benaderd. Daarna werden de partijen met elkaar in contact gebracht. De opvolger van burgemeester Van Belzen werd Govert Veldhuijzen, hij was eerder ook waarnemend burgemeester in de Hoeksche Waard. De partijen kwamen tot de conclusie dat een verhuizing het waard was om zich voor in te zetten. Barendrecht was bereid om afscheid te nemen van het monument en de gemeente Hoeksche Waard bereid om het terug te ontvangen.

En vervolgens kreeg jij als initiatiefnemer van het project te maken met vele instanties.

Aan de Barendrechtse kant voornamelijk Rijkswaterstaat, het monument staat op hun grondgebied. Nog niet zo lang geleden hebben zij daar de omgeving prachtig opgeknapt. Toen kwam de vraag van wie is het monument eigenlijk? Destijds was het een initiatief van de Vereniging Oud-militairen voormalig 3e Grensbataljon. Ze hebben er veel moeite voor gedaan, de benodigde middelen moesten bij elkaar worden geschraapt. Het bataljon bestaat niet meer, net als de genoemde vereniging. Aan onze kant was ook Staatsbosbeheer een partij, net als de Natuurbegraafplaats. Het werd eigenlijk een hele lijst van instanties. Ze zijn in het traject berokken en met allen is overlegd over de mogelijkheden en onmogelijkheden.

Een heel project dus?

Ik ben in iets gestapt waarvan ik geen weet had. Er kwamen juridische vragen; recht van overpad,

eigendomsrechten. Gemeente Hoeksche Waard zette in op het opnieuw inrichten van het voormalige zuidelijke bruggenhoofd. Het resulteerde in een prachtige ontwerpschets, waarbinnen het monument een mooie plek kreeg. Compleet met voorzieningen om daar een mooi panoramisch uitzichtpunt te maken.

En na alle contacten en alle overleg kwam er dus groen licht om er serieus werk van te maken.

Ja, het resultaat om het daadwerkelijk te gaan doen hebben we bereikt. Medewerking van de gemeente Barendrecht alsmede gemeente Hoeksche Waard en medewerking van al die instanties die benaderd zijn. Ik heb toen gezegd wat zou het mooi zijn als het monument door onze krijgsmacht zou worden ontmanteld, vervoerd en weer neergezet. Ik kwam via enkele generaals uit bij overste Albert van Dijk; die heeft heel veel betekend voor het project. Hij heeft overleg gevoerd met onze nieuwe burgemeester Charlie Aptroot en tenslotte is er een ondersteuningsverzoek verzonden aan de minister van Defensie.

Toen kon het niet meer fout gaan!

Dat was ook onze gedachte, alle lichten gingen op groen. Maar toen werd door de genie bij het monument een verkennend onderzoek uitgevoerd. Het fundament was blootgelegd zodat men precies kon zien wat er moest worden getild en vervoerd. Met een hoogte van 2,15 meter en een gewicht van 1000 kilogram toch een hele lading. En toen kwam de harde en onverwachte conclusie: we moeten dit maar niet doen. "Het monument heeft enige schade, het is broos en er zitten scheuren in. Bij verplaatsing lopen we het risico op verdere beschadiging", zo luidde het oordeel.

Dat moet een teleurstelling zijn geweest.

Ik vond het erg jammer. Alle stappen waren succesvol gezet en nu bleek dat het helemaal niet mogelijk was. Overigens heeft ook de Gemeente Hoeksche Waard er nog een professioneel bedrijf naar laten kijken, als second opinion. Dat bedrijf deelde de conclusie van de genie en daarna heeft men het project in de wachtstand gezet.

Heb jij dat ook gedaan?

Ik ben niet zo van het opgeven. Ik ben begripvol voor de conclusie, maar daarmee hoeft het niet te eindigen. Samen met de gemeente wordt gekeken of er een ander, nieuw monument geplaatst kan worden. Als dat er zou komen hebben we toch bereikt wat we wilden bereiken. Met een fraai informatiebord erbij zou het verhaal aan onze kant van de brug weer duidelijk worden.

Dat zou een mooi eerbetoon zijn voor de gevallen.

Zeker. Overste Van Dijk kwam zelf nog met de toevoeging dat enkele gesneuvelden op deze lijst mogelijk nog recht hadden op een onderscheiding. Dat zou bij een onthulling kunnen worden recht gezet. De gemeente heeft aangegeven zich voor dit postuum eerbetoon te willen inzetten. Er is dan ook een zoektocht gestart naar nabestaanden.

Tijdens mijn onderzoek vond ik ook nog een replica van het monument.

Deze hangt aan een herdenkingsmuur in de Engelbrecht van Nassaukazerne in Roosendaal, waar momenteel het Korps Commandotroepen nog is gehuisvest. Daar wil men niet vanaf, het wordt gekoesterd. De eerste gebruiker van die kazerne was nou juist het Derde Grensbataljon. Er heeft daar ook een grafsteen gestaan met alle namen erop, die is bij maaiwerkzaamheden beschadigd geraakt.

Het project is dus nog niet beëindigd wat jou betreft?

Het is zoals de gemeente zelf naar buiten is getreden over het project. "Nu van verplaatsing wordt afgezien, kijkt gemeente Hoeksche Waard hoe we in onze gemeente op een andere manier aandacht kunnen geven aan dit belangrijke stukje geschiedenis. Dat gebeurt in overleg met het Veteranencomité Hoeksche Waard".

Vorige artikel lezen?

Het artikel 'Het is ons monument niet meer' uit april 2021 kunt u online raadplegen via www.hoekschewaardexclusief.nl Kies 'Krant Online' en selecteer de uitgave van april 2021 (pagina 41).

Replica van het monument, zoals aanwezig in Roosendaal.